

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. I. Errores varii circa meritum prædestinationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

det ei feriem auxiliorum congruorum seu gratiarum efficacium ad ultimam vitae periodum, hoc nullo modo est dicendum, cum non magis frustrari possit scientia Dei, quam voluntas.

IX. Quo pacto praesentio operum sit perfectior modus providentia.

Si verò per perfectiorem providentiam modum velit quis Deum erga personam, quam hanc ratione praedestinat, & cujus actiones, & finalem perseverantiam praefinit, singularem ostendere benevolentiam & amorem, fateor hoc sensu hujusmodi praefinitionem esse perfectiorem modum providentiam. Unde existimo Beatissimam Virginitatem & ante merita absolute praevisa electam fuisse,

se, & omnes ejus actiones à primo instanti vitae ad ultimum fuisse praefinitas: hoc enim singularis dignitas Matris Dei, aliaque privilegia praereliquis puris creaturis ei concessa arguere videntur. Neque hinc sequitur eam per merita gloriam non obtinuisse, nam ut disputatione praecedente, sectione tertiâ ostendi, electio efficax ad gloriam ante praevisa absolute merita non obstat, quò minus quis eam per bona opera consequi possit. Utrum autem Sanctissima haec Virgo meruerit suam maternitatem, dicam Deo dante in materia de Incarnatione.

Beatissima Virgo electa ad gloriam praevisa merita.

DISPUTATIO XLII.

De merito Praedestinationis.

SUPPONIMVS hominem meriti esse capacem, & per bona opera liberè selicita posse premium & mercedem acquirere. Rejiciendus ergo hic error Priscillianistarum & Calvinii, qui, cum liberum in nobis arbitrium negarent, homines sine ullis omnino meritis ad beatitudinem, illi ex fato & quadam astrorum dispositione & constellationibus, hic per merum Dei decretum ordinari dicebat. Priscillianistarum errorem refutat S. Augustinus libro primo ad Simplicianum. Secundus verò error à Theologis omnibus rejicitur, & damnatur in Concilio Tridentino Sess. 6. cap. 5. & 6. & Canone quarto.

I. Error Priscillianistarum, & Calvinii, liberum hominis arbitrium negantium.

His ergo rejectis, questio haec cum illis tantum procedit, qui homines liberos, & meriti capaces statuebant. Sermo autem est de Praedestinatione integrè sumpta, seu de totâ illius serie, prout primam Vocationem, Iustificationem, & Glorificationem includit.

II. Sermo hic est de totâ serie Praedestinationis.

SECTIO PRIMA.

Errores Varii circa meritum Praedestinationis.

I. Error Originis animas hominum dicentis ante corpora fuisse creatas.

RIMUS hac in re error est Originis, qui, ut refert S. Thomas hic, q. 23. art. 5. Corpore, cum ex unâ parte discretionem Praedestinationis, sine causâ aliquâ ex parte hominis, justè fieri non posse existimaret, ex aliâ verò nullum actum liberum in hac vitâ praecedere videret, intuitu cujus haec discretio fieret: Jacob enim prius, inquit, electus fuit ad gloriam, quam natus, aut quidquam boni fecisset, & idem est de aliis: is inquam, ut hunc nodû solveret, animas hominum ab initio omnes creatas fuisse affirmabat, à corporibus separatas, & per opera in illo statu separationis exercita, sive bona sive mala, diversos in hoc mundo status fortiri, postquam corpori fuerint unita. Unde Praedestinationem & Reprobationem in operum ab animabus in praecedente vitâ factorum diversitatem refundebat.

Operibus in aliâ vitâ factis praedestinationem & reprobationem ascribit.

II. Hic error Originis à Sanctis Patribus & Concilio rejicitur.

Sed hoc somnium Originis à Patribus passim, ut à S. Epiphanio, S. Hieronymo, S. Augustino, S. Cyrillo Alexandrino, Theophylacto, & aliis rejicitur. Imò hic error damnatur in sexta Synodo, Actio. II. & in Concilio Brachar. I. Can. 6. ubi contra hoc Originis pronuntiatum, quod

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. I.

ex Platone desumpsit, definitur animas hominum ante corpora non fuisse creatas.

Secundus itaque circa meritum Praedestinationis error est Pelagii, qui ne Praedestinationem sine causâ ex parte hominis, hoc est sine antecedentibus meritis fieri concederet, electionem ad gloriam, ex operibus per meras naturæ vires habitis fieri asserbat. Quamvis enim internam gratiam, quæ in divinis inspirationibus, & supernaturali Dei concursu sita est, ad divinam Legem & Præcepta facilius servanda, tentationesque vincendas conducere affirmaret, eam tamen nullo modo necessariam esse dicebat; sed posse hominem sine ullo hujusmodi auxilio interno illa omnia præstare, ipsamque etiam gratiam mereri dictitabat. Unde non aliam gratiam ad salutem consequendam necessariam esse docebat, præter gratiam creationis, seu quòd Deus hominem cum libero arbitrio, & consequenter capacem meriti condiderit, & gratiam prædicationis, quòd scilicet Legem suam & Evangelium nobis promulgari voluerit.

III. Error Pelagii circa meritum Praedestinationis.

Quo sensu gratiam supernaturalem internam admittit Pelagius.

Quam gratiam dicebat esse necessariam.

Hunc errorem fusè refutat S. Augustinus, tum alibi, tum libro de Praedestin. Sanctorum, cap. 18. Imò cum damnat Ecclesia Catholica, docens ad credendum, sperandum, penitendum, ac diligendum sicut oportet ad justificationem & salutem consequendam, præter liberum arbitrium, & promulgationem Evangelii, ac Legis propositionem, requiri insuper auxilium internum gratis nobis

IV. Hunc Pelagii errorem sancti Patres, ipsaq; Ecclesia damnant.

Sine gratiâ internâ nihil facere possumus sine oporiet.

V. Semipelagianorum, seu Massiliensium error circa meritum Prædestinationis.

Inchoationem ad gratiam homini tribuebant.

VI. Error hic Semipelagianorum ex Scripturâ & Patribus confutatur.

VII. Semipelagianorum error confutatur ex Concilio.

Concilium Tridentinum.

nobis è cælo concessum, seu gratiam diffusam in cordibus nostris per Spiritum Sanctum quâ excitatus homo & adjutus, justificationem primò, & in bonis operibus ad finem usque vitæ, ejusdem adjutorio persistens, tandem beatitudinem acquirit. Quæ omnia latè declarantur ac definiuntur in Concilio Tridentino, sess. sextâ. Ex quibus constat, quàm necessaria sit gratia ad totam seriem Prædestinationis, nec sine illâ posse quemquam fidem ac justificationem, multò minus glorificationem acquirere. Hæc quoad præsens circa hunc errorem sufficiunt: in materiâ enim de gratiâ latiùs eum, Deo dante, impugnabimus.

Mitiùs agebant Semipelagiani, seu Massilienses, duce Cassiano, & hunc Pelagii errorem temperabant. Hi ergo, licèt gratiam ad meritum & Prædestinationem simpliciter necessariam esse affirmarent, inchoationem tamen quandam, seu conatum à nobis adhiberi naturæ viribus posse asserere, sive illud fides sit, aut voluntas credendi, seu affectus credulitatis, ut loquebantur ipsi, sive oratio, vel quid simile, per quod homo initium quoddam præbeat suæ justificationis, & illius intuitu Deum aciebant auxilium supernaturale & gratiam subungere: sive inchoatio hæc per quam hominem gratiam à Deo obtinere affirmabant, esset apud ipsos meritum de congruo, ut communior fert sententia Theologorum, sive de condigno, ut volunt nonnulli. Hæc de eorum mento breviter; plenior enim hujus rei discussio spectat ad materiâ de gratiâ.

Hic etiam error fusè confutatur à SS. Patribus, S. Augustino præcipuè & S. Prospero libro contra Collatorem. Primò itaque S. Augustinus contra illum adducit locum illum Apostoli 2. ad Corinth. cap. 3. num. 5. *Non quod sufficientes sumus cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est;* nempe per piam aliquam cogitationem ab eo nobis injectam, quæ totius ædificii spiritualis sit fundamentum. Ulteriùs 1. ad Corinth. c. 4. v. 7. ait idem Apostolus: *Quis enim te discernit? quid autem habes, quod non accepisti? Ergo quicquid ad salutem conducit, Dei donum est, & in eum tanquam in causam peculiariter est refundendum.*

Idem error confutatur ex Conciliis: & in primis Consilium Arausicanum 2. Can. 6. sic habet: *Siquis sine gratiâ Dei credentibus, volentibus, desiderantibus, & pulsantibus nobis, misericordiam dicit conferri, non autem Divinitus, ut credamus, vel hæc omnia sicut oportet agere valeamus, per infusionem, & inspirationem Sancti Spiritus in nobis fieri constretur, aut humanitati, aut obedientie humane subjungit gratiâ adjutorium, ressit Apostolo dicenti, quid habes, quod non accepisti.* Concilium etiam Tridentinum Sess. 6. cap. 5. eundem errorem confutat his verbis: *Declarat præterea sancta Synodus ipsius justificationis exordium in adultis à Dei per Christum IESUM præveniente gratiâ sumendum esse.* Videatur Suarez Tom. 1. de Gratiâ, Prolegom. 5. cap. 6. Vasquez 2. p. Disp. 89. num. 32. Herice hic, Disp. 25. c. 3. ubi hunc Semipelagianorum errorem fusissimè referunt, & refellunt. Hæc nobis in præsentî pro instituto sufficiunt.

SECTIO SECUNDA.

Aut prima gratia dari possit intuitu operum, quæ sunt ex gratiâ.

RECIMUS Sectione præcedente errores eorum, qui naturæ viribus posse homines gratiam & Prædestinationem consequi asserere, vel ad minimum penes ipsos esse inchoationem quandam seu conatum ponere intuitu cuius saltem tanquam meriti de congruo, Deus ut dicebant, gratiam subjungat. Licèt enim meritum de congruo præcisè, non tollat quò minus aliquid detur gratis, sitque nova gratia; tollit tamen perfectam illam rationem gratiæ in Scripturis assignatæ, de qua, ut sectione præcedente vidimus, dicitur *Non sumus sufficientes cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis: Sicut oportet: Quis te discernit &c.*

Nonnulli itaque, quamvis propter opera merè ex naturæ viribus facta, (quod volebant heretici) gratiam dari non posse assererent, eam tamen, sicut & Prædestinationem, non gratis, sed ob merita postea secutura, seu ex gratiâ faciendâ conferri asserere. Hos tacito nomine refert S. Thomas hic q. 23. art. 5. Corpore: *Fuerunt, inquit, qui dixerunt, quod merita sequentia Prædestinationis effectum, sunt ratio Prædestinationis: ut intelligatur quòd ideo Deus dat gratiam alicui, & præordinavit se ei daturum, quia præcivit eum bene usurum gratiâ.*

Dicendum nihilominus cum S. Thomâ proximè citato, Suarez hic, lib. 2. de Prædest. cap. 20. num. 15. Vasquez 1. p. Disp. 91. c. 6. Arrubal hic, Disp. 79. cap. 2. Herice 1. p. Disp. 28. cap. 2. num. 6. & Theologi communiter, neminem primam gratiam, seu vocationem congruam ex operibus eam sequentibus mereri, sed eam gratis omnino, & sine ullis meritis, etiam ex gratiâ ortis, conferri.

Probatum primò: Concilium enim Tridentinum sess. 6. cap. 5. declarat, exordium justificationis in adultis, à Dei præveniente gratiâ, seu vocatione, *Quâ, inquit, nullis eorum existentibus meritis, vocantur,* sumendum esse. Cum ergo non dicat Concilium exordium justificationis non haberi ex nullis præcedentibus meritis, sed simpliciter ex nullis meritis, satis declarat illud ob nulla omnino merita conferri, & planè dari gratuito. Concilium etiam Arausicanum ad hoc ipsum assertum illud: *Misericordiam consecutus sum, ut sim fidelis, non, inquit, quia eram fidelis.* S. etiam Augustinus de Prædestin. Sanctorum, cap. 17. ait: *Elegit nos ut essemus, non quia eramus Sancti.* Quod etiam in hunc locum ad Ephesios primo, vers. 4. docet S. Hieronymus, & alii Patres.

Ratio verò est: nam, ut ait Herice cap. illo secundo, num. 7. nullus Theologorum dixit de facto *Principium meriti cadere sub meritum:* imò communis sententia est, id, ne quidem divinitus fieri posse: hinc enim sequitur mutua causalitas; prima enim gratia, & merita eam subsequencia causarent se invicem quoad primum esse: merita namque, ut Disp. 40. sect. 2. ostendi, non causant nisi ut existentia, saltem in prævisione: ergo videri priùs debent ut existentia, seu in aliqua temporis differentia futurâ, quàm moveant Deum ad dandam primam gratiam: ergo in existentia non possunt esse posteriora hæc gratiâ, sic enim essent illâ priora simul & posteriora, quod implicat,

I. Quo sensu meriti de congruo tollat acceptam gratiâ.

II. Dicitur de quo gratiam dari oportet opera postea ex gratiâ faciendâ.

III. Gratiâ dei necquid meriti con sequuntur.

IV. Exordium justificationis est in adultis sine ullis meritis.

V. Principium meriti non cadit sub meritum.

Inter primâ gratiam & merita daturus mutua prioritas.